

Spojené státy a Írán směřují k novému jadernému normálu

Ni nationalinterest.org/feature/united-states-and-iran-are-headed-toward-new-nuclear-normal-206076

5. ledna 2023

Prezident Joe Biden neprozradil žádné tajemství, když byl nedávno zachycen na živém mikrofону , jak pozoroval , že snaha o resuscitaci Společného komplexního akčního plánu (JCPOA) je „mrtvá“.

Všechno se změnilo – k horšímu – od doby, kdy bylo v roce 2015 parafováno diplomatické úsilí zařadit íránský jaderný program „do krabice“. Teherán nyní dokáže vyrobit dostatek uranu pro výrobu bomby za méně než týden.

Hledá se nový vzorec, který rozptýlí pokračující krizi. Francouzský prezident Emmanuel Macron v listopadu navrhl, že bude pravděpodobně zapotřebí „nový rámec“.

Existuje dobrý důvod nezoufat nebo se obávat zjevného íránského jaderného průlomu v důsledku zániku JCPOA. Ve skutečnosti se připravuje „nový rámec“.

JCPOA vycházel z předpokladu, že Írán bude souhlasit se sérií rušivých opatření, z nichž mnohá bezprecedentní, která by zkrátila období íránského jaderného „propuknutí“ na rok vytvořením skutečných překážek pro íránský program obohacování uranu na úroveň nezbytnou pro vývoj jaderné zbraně. Na oplátku by USA zrušily své veto vůči západním investicím na íránském trhu.

Írán to vždy považoval za nerovný a nátlakový obchod, který maskoval pokračující snahu Washingtonu podkopat íránskou revoluci z roku 1979. Washington ze své strany neprokázal ochotu, dokonce ani po dohodě z roku 2015, vzdát se použití -eskalace ekonomických sankcí v jádru její politiky „maximálního tlaku“ vůči Teheránu.

Odmítnutí dohody Trumpovou administrativou urychlilo úplný rozpad tohoto podniku, který se Bidenově administrativě nepodařilo napravit.

Existuje však důvod se domnívat, že selhání JCPOA vytvořilo příležitost vybudovat mezi Washingtonem a Teheránem porozumění po JCPOA, které se může skutečně ukázat jako trvalejší a efektivnější než skomírající JCPOA při zmírňování obav Washingtonu (ne-li Izraele).

Základním kamenem této nové fáze americko-íránské jaderné diplomacie je vzájemné přijetí konceptu jaderné nejednoznačnosti.

Tento opatrný vývoj ve vztazích mezi USA a Íránem spočívá na společném íránském a americkém zájmu zachovat a respektovat studovanou nejistotu ohledně íránských jaderných zbraní.

Tento postoj stojí v přímém protikladu k hlavním cílům v jádru JCPOA: předcházet, předcházet a agresivně monitorovat rozšiřování íránských jaderných obohacovacích kapacit.

Doktrína jaderné nejednoznačnosti má v jaderné diplomacii ústřední místo. Americká a ruská doktrína je založena na otevřeně deklarované jaderné schopnosti, podpořené příslibem a protichůdnými arzenály vzájemného jaderného zničení. Severní Korea udržuje deklarovaný jaderný arzenál a doručovací systém, jehož cílem je odradit zahraniční intervenci a udržet režim u moci.

Naproti tomu jaderná nejednoznačnost, jak ji praktikuje Izrael a nyní stále více Írán, téměř ignoruje otázku obohacování uranu, která byla jádrem éry JCPOA. Místo toho se zaměřuje na záměrné rozhodnutí neprohlásit existenci schopnosti jaderných zbraní, ať už jako odstrašujícího prostředku, nebo jako zbraně. Politika záměrné nejistoty ohledně iránských jaderných zbraní pomáhá rozptýlit nevídaný tlak mezinárodního společenství na odzbrojení. Naproti tomu otevřené začlenění jaderných zbraní do své vojenské doktríny by mohlo ozbrojený konflikt spíše podněcovat než odstrašovat.

Parametry této nové velké smlouvy mezi Teheránem a Washingtonem se poprvé objevily loni v létě.

Není divu, že jeho klíčové prvky byly oznámeny v souvislosti se závazky USA vůči Izraeli.

Jeruzalémské společné prohlášení o strategickém partnerství mezi USA a Izraelem, oznámené 14. července 2022, znovu potvrzuje dlouhodobý „neotřesitelný závazek USA k bezpečnosti Izraele, a zejména k udržení jeho kvalitativního vojenského náskoku (QME).

Dokud si Washington zachová konvenční převahu Izraele nad Íránem a jeho sousedy, bude Jeruzalém držet svůj slavný jaderný arzenál „ve sklepě“ – tedy nejednoznačný, nedeklarovaný a nerozmístěný.

Tady nic nového.

Ale prohlášení, které bere na vědomí novou politiku vůči Íránu po JCPOA, odhaluje neobvykle explicitní a možná bezprecedentní veřejný závazek USA „využít všechny prvky své národní síly“, aby zajistil, že „Írán nezíská jadernou zbraň.

Je poučné věnovat velkou pozornost mimořádnému jazyku, který nyní Bidenova administrativa používá k popisu této americké politiky. Americko-izraelská dohoda, kterou následně představitelé administrativy na různých místech zopakovali, nevaruje Írán před

obohacováním uranu, ale spíše mu radí před určitým bezprecedentním nebezpečím (zaměstnává „všechny prvky [americké] národní moci“), pokud by se rozhodl získat jadernou energii. bombardovat. Rozdíl je významný, až na to, že vyzývá Írán, aby přijal politiku jaderné nejednoznačnosti bez získání a rozmístění jako způsobu, jak se vyhnout preventivnímu nebo preventivnímu americkému (jadernému) útoku.

Zdá se, že Írán přijal novou linii deklarovanou Washingtonem.

V návaznosti na oznámení USA Kamal Kharazi, šéf íránské Strategické rady pro zahraniční vztahy a hlavní poradce íránského nejvyššího vůdce Alího Chameneího, uznal, že Írán skutečně má schopnost vyrobit jadernou zbraň, ale rozhodl se to neudělat. udělejte to – vzorec v srdci politiky jaderné nejednoznačnosti. Kharazi řekl arabskému kanálu Al-Džazíry, že „Během několika dní jsme byli schopni obohatit uran až na 60 % a můžeme snadno vyrobit 90 % obohacený uran... Írán má technické prostředky k výrobě jaderné bomby, ale nebylo rozhodnuto. Írán, aby jeden postavil.“

Podle prohlášení íránského ministra zahraničí Hosseina Amir-Abdollahiana „okno pro dosažení dohody ze strany Íránské islámské republiky nebude vždy otevřené“. Pokračoval: „Pokud chtějí obyvatelé Západu pokračovat ve svém pokryteckém a intervencionistickém chování, půjdeme směrem k jinému plánu.“

Ten další plán – Macronův „nový rámec“ – by klidně mohl být založen na jaderné nejednoznačnosti.

Nová jaderná éra, která se nyní objevuje ve Washingtonu a Teheránu (ne-li nutně v Izraeli), zahrnuje dva koncepty v jádru skomírajícího JCPOA. Spíše nejednoznačnost než jasnost, záměry spíše než schopnosti jsou jádrem éry strategické stability, kterou nyní předběžně nabízejí Washington a Teherán. Přesto na rozdíl od rozkvětu vztahů Washingtonu s Izraelem, který následoval po jejich

jaderném porozumění na konci 60. let, vztahy mezi Íránem a Washingtonem v důsledku tohoto vznikajícího jaderného sblížení zůstanou v hlubokém mrazu.

Geoffrey Aronson je nerezidentem na Middle East Institute ve Washingtonu, DC.

Obrázek: Shutterstock.